

TWIERDZA DYNEBURG

**DZIEDZICTWO
TURYSTYKA
KULTURA**

PRZEWODNIK

Funded by the
European Union

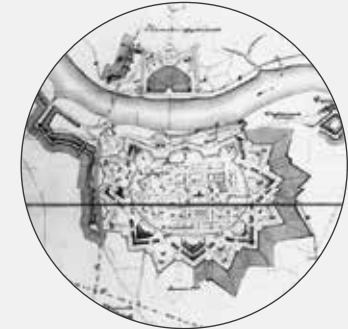
Publikacja została przygotowana przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej w ramach Programu Współpracy Transgranicznej 2014-2020. Za treść publikacji odpowiada Urząd miasta Daugavpils i nie wyraża ona poglądów Programu oraz Unii Europejskiej.

TREŚĆ

Serdecznie zapraszamy!	1
Jak dotrzeć?	1
Główne obiekty	2
Imprezy	3
Krótką historią Twierdzy	4
Zasady przebywania w Twierdzy	6
Centrum informacji	8
Wycieczki	9
Centrum Sztuki im. Marka Rothko	10
Galeria «Dom Martinsonsa»	11
Arsenał inżynierów	12
RetroGaraž-D	13
Wystawa medyczna	14
Galeria sztuki «Baltais zirgs»	15
Mapa	16
Promenada Twierdzy	18
Ogród komendanta	19
Drzwi do przeszłości / Centrum Nietoperzy	20
Galeria «4METRI»	21
Działa Twierdzy	22
Muzeum I wojny światowej	23
Miejsca pamięci	24
Obiekt środowiskowy «Duch Twierdzy»	25
Pamiątki	25
Kawiarnie	26
Sklepy	27
Noclegi	28

SERDECZNIE ZAPRASZAMY!

Twierdza Dyneburg (Daugavpils, Dźwińsk), która jest pomnikiem architektury i budowy miejskiej znaczenia narodowego, znajduje się w sercu drugiego co do wielkości miasta Republiki Łotewskiej – tylko dwa kilometry od aktualnego historycznego centrum miasta. Twierdzę Dyneburg budowano jako idealnie umocnione miasto. Dzisiaj Twierdza, w której jest 10 szerokich ulic, 80 budynków, skwery i place, jest miastem w mieście. Powierzchnia Twierdzy na obu brzegach rzeki Dźwiny wynosi ponad 2 km². Znajduje się tutaj 35 odrębnych pomników kultury. Zapraszamy Państwa do zapoznania się z Twierdzą oraz ofertą turystyczną i kulturalną.

Jak dotrzeć?

Z centrum miasta

Na piechotę wzdłuż wału ochronnego (ul. Daugavas) z Parku im. Dubrovina lub ulicami Vienības i Cietokšņa: 25 min.

Rowerem wzdłuż wału ochronnego (ul. Daugavas) (odcinek szlaku rowerowego nr 35 «Daugavas loki») lub ulicami Vienības i Cietokšņa: 15 minut.

Tramwajem nr 3 (wsiąść na przystanku końcowym «Cietokšnis») i przejść około 200m na piechotę: 15 min.

Mikrobusem nr 13A (przystanek końcowy «Marka Rotko mākslas centrs»): 10 min. Autobusem nr 4 lub nr 13 (przystanek końcowy «Cietokšnis»): 7 min.

Samochodem, przekraczając szosę P67 i ulicę Vaļņu, wjechać na ulicę Mihaila. GPS: 55.883832 | 26.497497: 6 min.

Szlak rowerowy nr 35 «Daugavas loki»

GLÓWNE OBIEKTY

1 BRAMA MIKOŁAJA

Jedna z czterech bram wzniesiona w latach 1822–1827 w stylu neogotyckim w zachodniej części Twierdzy. Różni się od innych bram pomieszczeniami po obu stronach wejścia centralnego. Za cara mieściły się tutaj pomieszczenia dla strażników oraz więźniów.

2 ARSENAŁ ARTYLERII

Został wybudowany w latach 1831–1833 według projektu A. Sztäuberta. Kiedyś w budynku składowano działa, amunicję oraz białą broń, natomiast obecnie mieści się tutaj nowoczesne centrum sztuki. Są tutaj rezydencje, sale konferencyjne oraz kawiarnia.

3 MAGAZYN PROCHU W 7 BASTIONIE

Magazyn prochu w podwórku 7 bastionu został wybudowany w 1861 r. Niegdyś w dużych beczkach przechowywano tutaj proch. W 2022 r. w budynku została otwarta sala wystawowa «Dom Martinsonsa». Obok mieści się strefa rekreacyjna z placem zabaw dla dzieci.

4 ARSENAŁ INŻYNIERÓW

Ostatni budynek w Twierdzy wzniesiony według projektu A. Sztäuberta w latach 1840–1845. Mieściły się w tutaj różne warsztaty i składy. W 2022 r. otwarto tutaj Centrum Techniki i Przemysłowego Designu.

UMOCNIENIA

Aby obejrzeć zewnętrzną część umocnień należy skorzystać ze szlaków tematycznych, podążając za wskazówkami na mapie, którą można otrzymać w Centrum Kultury i Informacji Twierdzy Dyneburg (ul. Nikolaja 5)

IMPREZY

W Twierdzy co roku organizowane są wielkie imprezy – Noc Muzeów (druga połowa maja), Noc Sztuki, Międzynarodowy Festiwal Rekonstrukcji Historii “Dinaburg 1812” (środek lipca), Dni Dziedzictwa Kulturalnego Europy (początek września). W każdą pierwszą sobotę miesiąca (oprócz okresu zimowego) odbywa się Bazar staroci, przed Nocą Świętojańską – Kiermasz Ziół, w listopadzie – imprezy z okazji Święta Niepodległości Łotwy.

Informacje o imprezach znajdują Państwo na stronie Agencji Rozwoju Turystyki i Informacji Urzędu miasta Daugavpils www.visitdaugavpils.lv oraz na profilu facebookowym Centrum Kultury i Informacji Twierdzy Dyneburg: @Daugavpils.cietoksnis

KRÓTKA HISTORIA TWIERDZY

- 1810 Imperator Rosji Aleksander I zatwierdził projekt budowy Twierdzy Dyneburg autorstwa inżyniera, pułkownika Jakowa Heckela
- 1812 Marszałek armii Napoleona Nicola Udino kilkakrotnie atakował Twierdzę Dyneburg, lecz żadna z prób zajęcia umocnienia nie powiodła się. Pod dowództwem generała majora Gawriły Ułanowa rosyjscy żołnierze bohatersko odparli atak wroga
- 1833 Odbyło się uroczyste poświęcenie Twierdzy z udziałem imperatora Mikołaja I
- 1878 Całkowicie zakończono budowę kompleksu Twierdzy Dyneburg
- 1897 Obniżono status fortyfikacji, nadając miano twierdzy-magazynu
- 1914–1917 Podczas I wojny światowej Twierdza była w stanie wojny. W końcu 1917 r. stacjonował tutaj 5 Sztab Armii imperatora Rosji
- 1918–1920 W Twierdzy tymczasowo stacjonowały wojska bolszewickie, niemieckie oraz polskie
- 1920–1940 W Twierdzy stacjonowały trzy pułki piechoty i pułk artylerii 4 Dywizji Semigalskiej Armii Łotewskiej
- 1941–1944 Naziści utworzyli na terenie Twierdzy żydowskie getto i obóz dla sowieckich jeńców wojennych „STALAG – 340”
- 1948–1993 W Twierdzy ulokowano Daugavpilską Szkołę Inżynierów Lotnictwa Wojennego
- 2011 Po odnowieniu wieży ciśnień zaczęło w niej działać Centrum Kultury i Informacji
- 2013 W odnowionym arsenale artylerii otwarto Daugavpilskie Centrum Sztuki im. Marka Rothko

- 2013 Urząd Regionu Łatgalskiego Policji Państwowej przeniósł się do wyremontowanych budynków byłej siedziby komendanta i domu oficerów
- 2013 Ukończono odnowę Bramy Mikołaja i odnowiono część ulicy Mikołaja z zabudowaniami
- 2014 Wyremontowano 1 przybrzeżną lunetę z przeciwstrażą (stróżówką)
- 2017 Przy ul. Komandanta 1 otworzono Muzeum I Wojny Światowej
- 2018 Działać zaczęła galeria sztuki «Baltais zirgs»
- 2021 Odnowiono budynek arsenału inżynierów, magazyn prochu w 7 bastionie, wybudowano promenadę wzdłuż Twierdzy
- _____ r. zwiedziłem(-am) Twierdzę Dyneburg

ZASADY PRZEBYWANIA W TWIERDZY

Szanowni mieszkańcy i goście Twierdzy!

Przebywając na terenie Twierdzy prosimy Państwa o szanowanie jej wartości kulturowo-historycznych oraz o nie przekraczanie przestrzeni prywatnej! Zgodnie z Ustawą o ochronie pomników kultury Republiki Łotewskiej oraz Przepisami o wymogach ochrony dziedzictwa kulturowego i ochrony pomników kultury Urzędu Miasta Daugavpils na terenie Twierdzy obowiązują następujące zasady:

Dozwolone jest:

- oglądanie, fotografowanie i filmowanie wszystkich dostępnych fortyfikacji i budynków;
- spacerowanie po wale ochronnym (zachowując bezpieczeństwo, zwracając szczególną uwagę na dzieci) oraz we wszystkich wewnętrznych ulicach i podwórkach (jeżeli ruch nie jest ograniczony);
- poruszanie się rowerem po specjalnie urządzonych przy chodnikach drózkach rowerowych, używanie stojaków rowerowych;
- używanie i parkowanie środków transportu w specjalnie wyznaczonych miejscach;
- spacerowanie ze zwierzętami domowymi (tylko na smyczy, z kagańcem (zgodnie z przepisami)), biorąc ze sobą sprzęt do zbierania odchodów);
- palenie ognisk i używanie grilli (tylko w wyznaczonych miejscach);
- korzystanie tylko z toalet publicznych

Zabronione jest:

- bez odpowiedniego uzgodnienia wywożenie z terenu Twierdzy jakiegokolwiek historycznych lub innych cenneści (elementów budynków i fortyfikacji – cegieł, kamieni, bruku, elementów i konstrukcji drewnianych oraz metalowych, mediów inżynierskich itp.);
- burzenie lub niszczenie budynków i fortyfikacji, zasadzonych roślin, pomników, obiektów ozdobnych i informacyjnych;
- bez zezwolenia prowadzenie robót ziemnych, używanie wykrywaczy metali;
- niepokojenie, drażnienie i polowanie na zwierzęta znajdujące się na terenie Twierdzy;
- niepokojenie, drażnienie i polowanie na nietoperzy mieszkających w fortyfikacjach lub budynkach;

- poruszanie się rowerem po górnej części wału ochronnego (grozi spadnięciem z 11-metrowej wysokości!);
- spacerowanie po górnej części wału ochronnego w ciemnościach oraz przy złej pogodzie (mocny wiatr, deszcz, śnieg, mgła), ponieważ istnieje możliwość poślizgnięcia się i wpadnięcia do rowu;
- awanturowanie się i zakłócanie spokoju lub przysparzanie swoim zachowanie kłopotów innym zwiedzającym czy mieszkańcom Twierdzy;
- bez zezwolenia organizowanie zgromadzeń lub imprez masowych;
- wyrzucanie śmieci w miejscach do tego nieprzeznaczonych;
- zaśmiecanie wału, rowów, kazamat i innych fortyfikacji.

Uwaga! Zgodnie z ustawodawstwem Republiki Łotewskiej nieprzestrzeganie danych przepisów i ustaw, a także naruszenie innych przepisów grozi odpowiedzialnością administracyjną lub karną!

CENTRUM INFORMACJI

5

Centrum Kultury i Informacji Twierdzy Dyneburg mieści się w dawnej wieży ciśnieni (1865–1866), którą po odnowieniu otworzono w 2011 r. Kiedyś budynek zaopatrywał w wodę całą twierdzę. Za pomocą maszyny parowej z trzech studni, które znajdowały się na brzegu Dźwiny, napełniano ustawiony w budynku zbiornik o pojemności 3000 wiader. Zachował się w bardzo dobrym stanie i do dzisiaj jest częścią dziedzictwa przemysłowego budynku.

W centrum otrzymać można informacje o historii i aktualnych wydarzeniach oraz planach rozwoju Twierdzy. Obejrzeć tutaj można niewielką wystawę historycznych szkiców, zdjęć, mundurów żołnierskich i artefaktów, które znaleziono w Twierdzy w ostatnich latach. W budynku znajduje się również biuro zarządcy Twierdzy.

Tutaj można zamówić wycieczki po Twierdzy.

Latem w budynku kordegardy przed drewnianym mostem do bramy Mikołaja działa Punkt Informacji, gdzie można zapoznać się z ofertą turystyczną Twierdzy.

📍 Nikolaja iela 5

☎ +371 65424045, +371 28686551

✉ cietoksnis@daugavpils.lv

🌐 www.daugavpilscietoksnis.lv

📘 Daugavpils.cietoksnis

WYCIECZKI

Zapoznać się z najznakomitszymi miejscami Twierdzy Dyneburg najlepiej można w towarzystwie doświadczonego przewodnika.

Wycieczki odbywają się w języku łotewskim, angielskim oraz rosyjskim.

Wycieczki w języku litewskim, polskim, białoruskim oraz niemieckim można zamówić z wyprzedzeniem.

W ofercie są trwające 45 min oraz 1,5h szlaki wycieczek. Można skorzystać również z wycieczek tematycznych, wycieczek dla uczniów. Zamówić wycieczkę można bezpośrednio w Centrum Kultury i Informacji, które znajduje się w Twierdzy Dyneburg (ul. Nikolaja 5), a także przez telefon +371 65424043, +371 28686331, cietoksnis@daugavpils.lv, lub w Daugavpilskim Centrum Informacji Turystycznej tel. +371 65422818, +371 26444810, turisms@daugavpils.lv.

Twórcy muzeum I wojny światowej “U Komendanta” proponują wycieczki po Twierdzy Dyneburg elektrycznym wózkiem golfowym. Podczas wycieczki goście mają okazję poznać najciekawsze i najważniejsze obiekty oraz historię Twierdzy.

Z wycieczki może skorzystać 7 pasażerów, czas przejazdu: 40–50 minut. Wycieczki odbywają się w soboty i niedziele od godz. 10:00 do 18:00, w dni powszednie obowiązuje rezerwacja telefoniczna tel. +371 29244651.

Wycieczki zaczynają się na placu przy Centrum Kultury i Informacji Twierdzy Dyneburg, ul. Nikolaja 5. Można skorzystać z wycieczki w języku łotewskim oraz rosyjskim.

CENTRUM SZTUKI IM. MARKA ROTHKO

2

Centrum Sztuki im. Marka Rothko, które zajmuje dawny budynek arsenału artylerii (1833), jest wielofunkcyjną placówką sztuki współczesnej i kultury. Budynek jest pomnikiem architektury znaczenia narodowego.

Kiedyś w budynku składowano działa, skrzynie z amunicją, pociski, szable i karabiny, flagi pułków i bębny. Obecnie jest to jedyne w Europie Wschodniej miejsce, gdzie można zobaczyć oryginały prac malarza światowej sławy, twórcy ekspresjonizmu abstrakcyjnego Marka Rothko (1903–1970).

W wielofunkcyjnym Centrum Sztuki na przestrzeni 2500 m² obejrzyć można ekspozycję stałą dedykowaną Markowi Rothko i jego twórczości oraz wystawy zmienne znanych na Łotwie oraz poza granicami kraju artystów. Odbywają się tutaj międzynarodowe sympozja artystów, twórcze warsztaty i pokazy, koncerty oraz inne imprezy. Centrum oferuje noclegi, sale konferencyjne, szkoleniowe oraz salę kameralną.

📍 Mihaila iela 3

☎ +371 654 30250

✉ rotkocentrs@daugavpils.lv

🌐 www.rotkocentrs.lv

📘 @DaugavpilsMarkRothkoArtCentre

GALERIA "DOM MARTINSONSA"

3

W 2022 r. w budynku magazynu prochu w 7 bastionie otwarto nowy sektor Centrum Sztuki im. Marka Rothko. Nowa sala wystawowa dedykowana jest twórczości znamienitego ceramika łotewskiego Peterisa Martinsonsa (1931–2013).

Kolekcja dzieł wybitnego, urodzonego w Daugavpils artysty składa się 340 prac: 314 wyrobów ceramicznych oraz 24 rysunków atramentowych, które w czerwcu 2013 r. autor wybrał i podarował Centrum Sztuki.

Znaczna część kolekcji wystawiona jest w magazynie prochu.

Magazyn prochu w podwórku 7 bastionu wybudowano w latach 1859–1861. Wewnątrz budynku pod masywnym sklepieniem ceglany były dwa rzędy drewnianych regałów, gdzie na półkach przechowywano beczki prochu. W latach 1948–1993 w budynku mieścił się magazyn warzyw – tutaj w betonowych wannach kiszono kapustę i marynowano ogórki na potrzeby szkoły wojskowej.

W latach 2020–2021 ze środków finansowych Unii Europejskiej w ramach Programu Współpracy Transgranicznej 2024–2020 magazyn prochu został odnowiony, zagospodarowano również przylegający teren.

ARSENAL INŻYNIERÓW

4

Imponujący piętrowy budynek arsenału inżynierów wybudowano niedaleko od bramy Aleksandra w latach 1840–1844. Jest to pomnik architektury znaczenia państwowego. Długość zewnętrznej empirowej fasady trzech połączonych korpusów budynku wynosi 275 m. Powierzchnia budynku – 7000 m². Podwórkowo wewnętrzne zajmuje 2000 m². Zachowały się pochyłe wjazdy, które prowadzą z podwórka na piętro budynku.

W arsenałe inżynierów produkowano i remontowano elementy uzbrojenia, instrumenty dla fortyfikacji i pracy saperów. Znajdowały się tutaj warsztaty malarskie, stolarskie, tokarskie, ciesielskie, ślusarskie, produkcji wozów i inne, a także odlewnia, kreślarnia, pomieszczenie modelarskie itp. W okresie sowieckim w budynku mieściły się warsztaty szkoleniowo-produkcyjne. Od 1993 r. budynek nie był użytkowany i zaczął zapadać się. W latach 2019–2021 odnowiono zachodnie skrzydło budynku oraz przeprowadzono konserwację części północnej i wschodniej. Jesienią 2022 r. w skrzydle zachodnim zostanie otwarte Centrum Techniki i Przemysłowego Designu “Arsenał Inżynierów”.

📍 Imperatora iela 8

📌 @ Inženieru.arsenāls

🌐 inzenieruarsenals@daugavpils.lv

RetroGaraž-D

6

Wystawa “RetroGaraž-D” — jest prywatną kolekcją samochodów i przedmiotów epoki sowieckiej. Można tutaj obejrzeć samochody różnych marek: 22 samochody marki “Moskwicz”, jedną “Wołgę”, dwa samochody marki “Żygułi” oraz jeden “Mercedes”. Możliwe, iż jest to największa kolekcja samochodów marki “Moskwicz” w Krajach Bałtyckich. Najstarsze auto pochodzi z 1947 r.: powojenne auto, które powstało na bazie niemieckiego “Opla”.

Czynne:

Poniedziałek–piątek: obowiązuje rezerwacja
Sobota–niedziela: 10:00–18:00

📍 Valņu iela 4a

☎ +371 29494061; +371 27716222

✉ retrogarazd@gmail.com

📍 GPS: 55.889826 , 26.505547

WYSTAWA MEDYCZNA

7

W trzech salach o powierzchni około 350 m² znajduje się duża ilość przedmiotów, zdjęć, dokumentów związanych z medycyną oraz metodami leczniczymi w XX w. W pierwszej sali można się zapoznać ze sprzętem medycznym. W drugiej sali zgromadzono materiały o historii miejskich ośrodków medycznych, ich przeszłości oraz sytuacji obecnej. W trzeciej sali znajduje się ekspozycja środków antykoncepcyjnych. Wstęp dla dzieci poniżej 16 lat tylko pod opieką dorosłych.

Czynne:

Poniedziałek–piątek: nieczynne

Sobota–niedziela: 11:00–17:00

Wycieczki grupowe można zarezerwować również w dni powszednie oraz o innej porze.

📍 Nikolaja iela 9

☎ +371 28872898

✉ veselibasveicinasana@inbox.lv

GALERIA SZTUKI “BALTAIS ZIRGS”

8

“Baltais zirgs” (pol. Biały koń) – pierwsza galeria sztuki w Daugavpils, która jednocześnie pełni kilka funkcji: galeria sztuki, salon sztuki i pracownia sztuki. Mieści się w wybudowanym w 1830-tych latach budynku magazynu prowiantu (później – magazynu broni) w Twierdzy Dyneburg. Autorami prac wystawionych w galerii są artyści, którzy należą do Zrzeszenia Artystów Regionu Daugavpilskiego. Dzieła sztuki można nie tylko obejrzeć, lecz również kupić. Galeria sztuki jest czynna od godz. 11:00 do 18:00 (w sezonie turystycznym).

📍 Nikolaja iela 9

☎ +371 22425156, +371 28938269, +371 26555764

📘 @MakslaProviArt

D a u g a v a

PROMENADA TWIERDZY

9

W 2021 r. wzdłuż cytadeli Twierdzy Dyneburg na prawym brzegu rzeki Dźwiny urządzono promenadę.

Łączna długość szlaku wynosi około jednego kilometra, przebiega górą wału ochronnego otaczającego Twierdzę.

Promenada zaczyna się w miejscu, gdzie w XIX w. znajdowała się przystań z magazynem do przechowywania łądźki oraz części mostu pontonowego, a kończy się przy historycznej śluzie, gdzie spływa woda z fosy cytadeli.

Na terenie byłego portu można obejrzeć makietę Twierdzy. W centralnej części szlaku odsłonięto dwa fragmenty oryginalnej szaty kamiennej, w którą niegdyś ubrany był cały wał ochronny oraz przejście do mostu pontonowego. Tutaj zrekonstruowano również jedną ze studni, które w XIX w. zaopatrywały Twierdzę w wodę.

Promenada Twierdzy przeznaczona jest do spacerów, oglądania umocnień Twierdzy po obu stronach Dźwiny, oraz podziwiania zachodów słońca i wolnego nurtu rzeki.

W każdym końcu promenady jest parking oraz stojaki rowerowe.

📍 Daugavas iela

📍 GPS: 55.881709, 26.495990

OGRÓD KOMENDANTA

10

W drugiej połowie XIX w. na miejscu placu Twierdzy urządzono ogród. W 1912 r., świętując 100 rocznicę zwycięstwa nad Napoleonem w środku ogrodu wzniesiony został niezwykły pomnik-fontanna, który składał się z trzech wielkokalibrowych żeliwnych dział.

W ogrodzie 14 listopada 1924 r. odsłonięto pomnik 44 żołnierzom 10 Pułku Piechoty z Aizpute poległym w walkach o niepodległość Łotwy. W czasach sowieckich pomnik przebudowano. Od 1944 r. służył jako postument dla popiersia Stalina, a w latach 50-tych ustawiono na nim popiersie Lenina, które później przeniesiono. Pomnik odbudowano dopiero w 2017 r.

Dzisiaj cieniste alejki ogrodu są lubianym miejscem wypoczynku mieszkańców i gości Twierdzy. W najbliższych latach planowana jest rekonstrukcja historycznego ogrodu.

📍 Komandanta iela 6

DRZWI DO PRZESZŁOŚCI / CENTRUM NIETOPERZY

Centrum Kultury i Informacji Twierdzy Dyneburg proponuje nową ekspozycję historyczną, która mieści się w pomieszczeniach bramy Mikołaja "Brama Mikołaja – drzwi do przeszłości".

Miłośnicy historii znajdą tutaj wiele ciekawostek. Ekspozycja zawiera plany Twierdzy, mundury armii sowieckiej, kolekcję cegieł oraz elementów wykończenia, okien i drzwi budynków mieszkalnych oraz umocnień, a także wiele innych artefaktów z różnych okresów historycznych.

Czynne:

Nową wystawę w bramie można obejrzeć codziennie od godz. 10:00 do 19:00. Zakupić bilet na ekspozycję można w Centrum Kultury i Informacji Twierdzy Dyneburg.

Wystawa Centrum Nietoperzy mieści się w bocznych pomieszczeniach bramy Mikołaja. Można tutaj obejrzeć kolekcję znaczków, dzieł sztuki przedstawiających nietoperzy, oraz zdjęcia, eksponaty i materiały informacyjne opowiadające o życiu nietoperzy w Twierdzy Dyneburg. Centrum proponujeienne lub nocne wycieczki organizowane w sezonie letnim (maj-wrzesień), ponieważ zimą niepokojenie nietoperzy jest zabronione.

W Centrum można nabyć pamiątki związane z tematyką nietoperzy. Zwiedzanie za dobrowolną opłatą. Obowiązuje rezerwacja.

📍 Nikolaja iela 3a
☎ +371 26136953, +371 22494096
✉ siksparni@gmail.com

GALERIA "4METRI"

Galeria "4METRI" (pol. 4METRY) jest umieszczoną w przestrzeni miejskiej szklaną witryną, która znajduje się w Twierdzy Dyneburg obok Centrum Ceramiki Współczesnej.

Plenerowe umieszczenie galerii, w której wystawiane są prace uczestników różnych sympozjów, umożliwia zwiedzającym oraz miłośnikom ceramiki bezpłatny dostęp do dzieł sztuki o każdej porze przez całe lato.

📍 Hospitāļa iela 8
☎ Тел.: +371 29382909
🌐 www.facebook.com/ceramic.laboratory

Jako świadkowie historii na terenie Twierdzy do dzisiaj zachowały się wielkokalibrowe działa. Zostały wyprodukowane w drugiej połowie XIX stulecia w Permskiej Fabryce Artylerii i Hucie Obuchowskiej (w Rosji). Dwa żeliwne działa znajdują się przy głównym wejściu do domu komendanta od strony ogrodu Twierdzy. Moździerz ze stali nierdzewnej (model 1877 r.) ustawiony jest na osłoniętym placu kurtyny wału między bramą Mikołaja, a 7 bastionem. Jeszcze jedno działo ze stali nierdzewnej (model 1887 r.) ustawione jest na skrzyżowaniu ulic Imperatora i Konstantina. W 2016 r. dwa działa stalowe ustawiono przy wejściu do Centrum Sztuki im. Marka Rothko.

Muzeum "U Komendanta" jest jedynym w swym rodzaju muzeum na terenie Łatgalii. Znajduje się tutaj kolekcja dokumentów oraz przedmiotów odzwierciedlających rzeczywistość wojskową z okresu I wojny światowej. Stare zdjęcia ukazują tamten okres i wydarzenia, które miały miejsce w okolicy Daugavpils. W drugiej części muzeum znajduje się stary urząd pocztowy oraz wystawa starych żelazek. Można tutaj zamówić wycieczkę do miejsc walk z okresu I wojny światowej (obowiązuje rezerwacja). Wycieczka ukazuje miasto Dźwińsk, jako pole działań wojennych w latach 1914–1918.

Czynne:

Sobota–niedziela: 10:00–13:00

W innym czasie – obowiązuje rezerwacja

📍 Komandanta iela 1

☎ +371 29244651, +371 26888122

14 W maju 1822 r. Twierdzę wizytował generał porucznik Pruskiej Służby Królewskiej Gustav von Rauch (1774–1841). Wydarzenie to zostało uroczystie odznaczone wmurowaniem kamienia pamiątkowego w ścianie kurtyny głównego wału naprzeciw 2 bastionu. Kamień zachował się do dzisiaj.

15 W latach 1827–1831 w murach więzienia Twierdzy marniał słynny dekabrysta i przyjaciel poety A. Puszkina Wilhelm Küchelbecker (1797–1846). Chociaż dokładnie nie wiadomo, w którym miejscu Twierdzy przytrzymywano więźnia, w 1975 r. na ścianie byłego domu komendanta ustawiono płytę pamiątkową ku jego pamięci.

16 Na terenie byłej katedry Twierdzy zachowała się mogiła komendanta Twierdzy Dyneburg G. Pilenko (1817–1884).

17 W 1942 r. w obozie koncentracyjnym „STALAG-340” nędzniał słynny poeta tatarski Musa Dżalil (1906–1944). W ścianie łukowej bramy 7 przeciwstrazy odsłonięto płytę pamięci M. Dżalila.

18 W 1863 r. w Twierdzy Dyneburg osadzono Polaków – uczestników powstania na czele z Leonem Platerem (1836–1863), który został skazany na karę śmierci. Nieopodal arsenału artylerii 9 czerwca 2013 r. prezydent Polski Bronisław Komorowski i prezydent Łotwy Andris Bērziņš odsłanili pomnik poświęcony powstańcom.

19 27 stycznia 2020 r. na budynku przy ulicy 1. oficiera 2 uroczystie odsłonięto płytę pamiątkową dowódcy naczelnego Armii Łotewskiej w czasie walk o niepodległość w latach 1918–1920 gen. Janisa Balodisa, który mieszkał w tym domu w latach 1902–1904.

Obiekt środowiskowy “Duch Twierdzy” został stworzony w 2017 r. podczas II Międzynarodowego Sympozjum Rzeźbiarstwa zorganizowanego w ramach programu rezydencji Centrum Sztuki im. Marka Rothko. Rzeźba znajduje się na ulicy Nikolaja za Centrum Kultury i Informacji Twierdzy Dyneburg.

Niegdyś konie były główną częścią infrastruktury wojskowej, lecz wraz z rozwojem techniki militarnej stały się zbędne. Przeważnie następstwem wojny nie są odznaczenia i ważne zwycięstwa, lecz złamane i skaleczone życia. Autorom rzeźby wojna kojarzy się ze zdjęciami z okresu I wojny światowej przedstawiającymi zabandażowanych rannych żołnierzy. Właśnie dlatego “duch białego konia jest zabandażowany i pasywnie przygląda się otoczeniu, a nie galopuje z powiewającą na wietrze grzywą”.

Zespół autorów: Egons Perševics, Ivonna Kalita i Kaspars Čekotins.

PAMIĄTKI

Pamiątki z Twierdzy Dyneburg oraz miasta Daugavpils kupić można w kilku miejscach:

- Centrum Kultury i Informacji Twierdzy Dyneburg, ul. Nikolaja 5
- Stanowisko z pamiątkami w lewym kazamacie bramy Mikołaja, ul. Nikolaja 3A
- Stanowisko z pamiątkami w Centrum Sztuki im. Marka Rothko, ul. Mihaila 3.

W soboty w okresie letnim organizowane są bazyry staroci oraz kiermasze rzemieślnicze. Dodatkowe informacje można zdobyć w Centrum Kultury i Informacji Twierdzy Dyneburg.

KAWIARNIE

21 Kawiarnia "ARSENĀLS"

Znajdująca się u prawym skrzydle arsenału artylerii w Centrum Sztuki im. Marka Rothko kawiarnia oferuje dania kuchni lokalnej i europejskiej. Z otwartego tarasu rozpościera się znakomity widok na zadbane wały ochronny, główną bramę Mikołaja oraz "piernikowy domek" – wieżę ciśnięń.

W kawiarni są również sale do organizowania imprez, oferta zawiera nakrywanie stołów, catering oraz obsługę bankietów.

📍 Mihaila iela 3
☎ +371 27757872
🌐 www.sanmari.lv

Kawiarnia "DVINSKAS SĒTA"

Goście kawiarni znajdującej się obok Twierdzy na pewno poczują łatgalską gościnność. Smacznym domowym jedzeniem można delektować się w atmosferze wiejskiego zajazdu.

📍 Vaļņu iela 27b
☎ +371 27757191
🌐 www.sanmari.lv

SKLEPY

22 SALON ANTYKWARIATU "HOUSEVINTAGE"

W salonie można obejrzeć oraz kupić meble, naczynia, zegary oraz inne przedmioty pochodzące z końca XIX w. oraz początku XX w.

Gości zachwyci kolekcja stylizowanych strojów historycznych początku XX w. Z wyprzedzeniem można również zamówić wycieczkę. Salon jest prawdziwym rajem dla dam, można tutaj przymierzyć bogate, barwne stroje i akcesoria.

Czynny:

Poniedziałek–wtorek: zamknięty
Środa–piątek: 10:00–17:00
Sobota–niedziela: 11:00–17:00

📍 Nikolaja iela 9
☎ +371 22425156, +371 26736271
🌐 housevintage.lv

SKLEPY

Sklep spożywczy przy skrzyżowaniu ulic Konstantīna i Imperatora
Czynny codziennie: 08:00–22:00. Akceptowane są kartą płatnicze.

Sklep spożywczy przy ul. Hospitāļa 4.

Czynny codziennie: 08:00–20:00. Akceptowane są kartą płatnicze.

Supermarket „Mego” przy ul. Vaļņu 27A.

Czynny codziennie: 08:00 – 21:00. Akceptowane są kartą płatnicze.

NOCLEGI

W Centrum Sztuki im. Marka Rothko znajdują się rezydencje – 10 wygodnych i przytulnych pokoi. W rezydencjach regularnie nocują artyści oraz inne twórcze osoby, ale zanoćować tutaj i poczuć symbiozę sztuki i historii może każdy. W pokojach rezydencji może nocować do 20 gości, którzy mogą bezpłatnie zwiedzić wszystkie wystawy Centrum Rothko.

📍 Mihaila iela 3,
☎ +371 65430250,
🌐 www.rothkocenter.com

DANE KONTAKTOWE

Centrum Kultury i Informacji Twierdzy Dyneburg

📍 Nikolaja iela 5
☎ +371 654 24043, +371 28686331
✉ cietoksnis@daugavpils.lv
🌐 www.daugavpilscietoksnis.lv [f](https://www.facebook.com/Daugavpils.cietoksnis) Daugavpils.cietoksnis
📍 GPS: 55.885900, 26.495823

Daugavpilskie Centrum Informacji Turystycznej

📍 Rīgas iela 22A (wejście od ulicy Ģimnāzijas)
☎ +371 654 22818, +371 26444810
✉ turisms@daugavpils.lv
🌐 www.visitdaugavpils.lv
[f](https://www.facebook.com/Daugavpils.Travel) Daugavpils.Travel
[i](https://www.instagram.com/Daugavpils.Travel) Daugavpils.Travel
[yt](https://www.youtube.com/channel/UC...) Daugavpils Travel
[t](https://twitter.com/daugavpilstic) daugavpilstic
[ta](https://www.tripadvisor.com/Attraction_Review-g186448-d186448-Reviews-Daugavpils_Travel-Daugavpils.html) Daugavpils.Travel
📍 GPS: 55.8708171, 26.5173634

INFORMACJE O FOLDERZE

Wydawca: Urząd miasta Daugavpils

Folder został przygotowany w ramach projektu "Dziedzictwo" (HERITAGE) Programu Współpracy Transgranicznej 2014-2020 Unii Europejskiej

Autorzy tekstu: A. Mahļins, V. Petkuns

Zdjęcia: Daugavpilskie CIT, Centrum Kultury i Informacji Twierdzy Dyneburg, Centrum Sztuki im. Marka Rothko, Centrum Ceramiki Współczesnej, M. Grunskis, A. Jemeljanows, A. Mahļins

Daugavpils 2022
Wydanie bezpłatne